16

Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

EXOMPHALO INFLAMMATO EXVLCERATO ET POSTEA CONSOLIDATO

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIÆ IVLIACI CLIVIÆ MONTIVM ANGARIÆ WESTPHALIÆ ET RELIQVA

CONSENSV GRATIOSÆ FACVLTATIS MEDICÆ

SVB PRÆSIDIO

HERM. FRIDER. TEICHMEYERI

HEREDITARII IN CAMSDORF ET WENIGENIENA

PHIL. ET MED. DOCT. ANATOMIÆ CHIRVRGIÆ ET BOTANICES P. P. O. SERENISSIMORVM SAXONIÆ DVCVM VINAR. ET ISENAC. CONSIL. AVLIC. ET ARCHIATRI ACADEM. NATVR. CVRIOS. IMPERIAL. LEOPOLD. CAROLINÆ ET REG. SOC. SCIENT. BORVSS. SODALIS

PRÆCEPTORIS SVI HOSPITIS ET PATRONI OMNI HONORIS CVLTV PROSEQVENDI

PRO LICENTIA

SVMMOS IN MEDICINA HONORES RITE IMPETRANDI PVBLICÆ ERVDITORVM DISQVISITIONI

SVBMITTIT

AVCTOR ET RESPONDENS

SAMVEL FRIDERICVS CREILING

TVBINGENSIS

IN AVDITORIO MEDICO.

AD DIEM XXVI. APRILIS MDCCXXXVIII.

IENÆ, LITTERIS WERTHERIANIS.

VIRO

PERILLVSTRI ATQVE GENEROSISSIMO

DOMINO

VLRICO HENRICO

L. B. DE LAVTERBACH

SERENISSIMI PRINCIPIS BRANDENBVRGO-CVLMBACENSIS

MINISTRO STATVS INTIMO

ET FEVDORVM PRAEPOSITO EXCELLENTISSIMO

SPLENDIDISSIMO

PATRONO MAXVMO ET COGNATO SVO SVBMISSA

VENERATIONE LONGE COLENDISSIMO

DISSERTATIONEM SVAM INAVGVRALEM MEDICAM

CVM

PERPETVAE FELICITATIS

VOTO

IN

DEVOTISSIMI ANIMI DEMISSAEQVE OBSERVANTIAE SIGNVM

SVI SVORVMQVE STVDIORVM VLTERIOREM COMMENDATIONEM

EA QVA PAR EST

SVBMISSIONE

DAT DICAT CONSECRAT

AVCTOR

SAMVEL FRIDERICVS CREILING. MED. DDVS.

CASVS.

Filia Viri honeſti, eruditi & in publico officio conſtituti, nouem annos nata, caſum fuit perpeſſa ab alto ; quo factum eſt, vt tumor, ſub initium non prægrandis, in umbilico fuerit ortus. Cum vero hicce tumor in dies augmenta caperet, fons fuit atque origo variorum, maximo cum periculo vitæ coniunctorum, ſymptomatum. Quippe induxit cruciatus ſic atroces, ut filia per totas noctes eiulaverit atque gemuerit miſere deſiderio quietis. Præter hæc alvo laborans obſtructa, vomitus ſenſit ſæpe repetitos. Eiusmodi miſera atque calamitoſa conſtitutio rerum filiam, intra anni, & quod non dum excurrerat, ſpatium, ita enervavit & languefecit, ut, oblata MAGNIFICO PRAESIDI, ſceleto potius, quam homini, ſimilis videretur.

Omnes enim muſculi, tam in brachiis, quam pedibus ; imo & glutei, in natibus exiſtentes, adſiccati contabuerant, & vultus accedebat ad mortui ſimilitudinem.

Variorum equidem medicorum auxilium fidesque implorata, varieque cura fuerat inſtituta ; præſertim excretio quorundam per alvum vermium faces ſuſpicionis ſubdebat, puellam premi verminatione, aſt medicamenta adhibita ef-

fectu defraudabantur, nec puellæ dolores, nec anxium parentum leniebant deſiderium.

Tandem, ad dolores ſedandos externe epithematibus, &, uti coniectura auguror, emollientibus adplicatis, tumor inflammatus ſponte aperiebatur. Læti Parentes, ulcus circumviſentes, lumbricum ex eodem præpendentem, in extremitate quidem contabeſcentem, ſed, parte, quæ in corpore occultabatur, extracta integra; adeo, ut quilibet, hunc lumbricum eſſe, iudicare poſſet facillime.

Rebus ſic ſe habentibus, parentes ſibi perſuadebant, lumbricum hunc conciliaſſe tumorem; præſertim cum, hoc ipſo aperto, puella dolorum levamen perſentiſceret. Aſt res non dum erat confecta. Cum enim puella iuſculis, ex herbis compoſitis, inprimis ex chærefolio & petroſelino, frueretur, foliola herbarum diſſecta, triſtiſſimus aſpectus! ex ulcere emergentia omnem reſtitutionis ſpem confundere videbantur.

Parentes, deploratam filiæ conditionem altius penſitantes, MAGNIFICVM PRAESIDEM adibant, annexis precibus, ut puellæ, quæ in miſerrimo verſabatur ſtatu, auxilium adferat medicum. Annuens petito EXCELLENTISSIMVS PRAESES, qui iamiam & alios infantes, ulceribus umbilici maxime periculoſis laborantes, ſanitati reſtituerat, ex circumſtantiarum relatione atque læſionis ratione concludebat, morbum huncce olim fuiſſe exomphalon, & in tumore ſæpius nominato hæſiſſe tenue inteſtinum, quod, inſecuta inflammatione, in gangrænam ulcusque evaſerit. Id quod ſatis ſuperque antecedentia partim, partim ſine interruptione profluens materia chymoſa, quæ alimentorum, non ſatis, & ut res poſtulat, ſolutorum, particulas habebat comites, teſtabantur.

Etſi tota morbi conditio ita comparata erat, ut multi, eundem altius repetentes, animis concidere potuiſſent; PRAESIDIS

SIDIS tamen ILLVSTRIS, medicaminibus, tam interne quam externe morbo convenientibus adhibitis, præter ſpem atque opinionem, curam exoptatus coronauit finis. Filia ſcilicet priſtinæ ſanitati reddita feliciſſime, fruitur, iamiam per quatuor annorum ſpatium, exoptato vitæ genere; nutritio omni ex parte reſtituta, tumor euanuit, & vultus gaudet colore, integri & incolumis corporis teſte, ita ut omnes puellæ artus & viſcera officio ſuo fungantur ad votum.

Dignus omnino fuiſſet hicce caſus, qui iam pridem orbi communicaretur erudito, ſed, cum MAGNIFICVS PRAESES curatius attendere vellet, quæ conſequentia hanc curam exciperet, mihi eundem ad enodatius evolvendum commendauit.

Probe hinc conſideratis circumſtantiis, coniectu facile erat, morbum deſcriptum fuiſſe exomphalon, ſive herniam umbilicalem, cui caſus ab alto triſtem dederat anſam. Hernia hæcce dolorum, qui eandem ſecuti ſunt, fuit mater, & cum ſiniſtre morbus fuerit tractatus, inflammatio & exulceratio exinde orta eſt, inteſtinumque una cum integumentis communibus apertum ulcus peperit. Ex quibus dilucide pateſcit, nos iure meritoque diſſertationi titulum: *de exomphalo inflammato exulcerato & poſtea conſolidato*, præfixiſſe. Deus ter optimus maximus labori benedicat huic, ut in ſui honorem, proximi & noſtrum vergat commodum, id quod precibus efflagitamus ardentiſſimis.

§. I.

Hernia, Ramex, Ruptura, Deſcenſus, Prolapſus, Græcis κήλη, eſt tumor præternaturalis abdominis, ſub cute formatus a viſcere quodam mobili, quod ſpatium rupti & expanſi peritonæi ibi replet.

§. II.

Dum tumor eſt, malum refertur ad morbos malæ con-

formationis magnitudinis auctæ ; dum vero poſt peritonæi rupturam aut expanſionem ſub integumentis communibus formatur ſaccus, quem abdominis viſcera replent, & ita locum occupant extraordinarium, hernia morbis in ſitu mutato annumeratur.

§. III.

Herniæ omnes a ſe invicem diſtinguuntur vel ratione loci, ubi formantur, vel ratione materiæ, a qua generantur.

§. IV.

Locus generalis, in quo tumores hernioſi obſeruari ſolent, eſt abdomen. Etenim prolapſus, vel hernia oculorum, aut exophthalmia ; item Bronchocele, ſive gutturalis tumor, herniæ ſunt improprie tales ; *Herniarum* verum ſubiectum eſt peritonæum, quod a data quadam violentia vel ſubito rumpitur, vel ſucceſſive expanditur.

§. V.

Licet itaque omnes in abdomine regiones, experientia teſte, ab herniis affici poſſe, certum ſit ; non tamen negandum eſt, primario & ſæpius contingere umbilicales, inguinales & ſcrotales, quæ Græcis vocantur : ὀμφαλοκήλη, βȣβονοκήλη & ὀχεοκήλη. Rariores paulo exiſtunt femorales ſive crurales, epigaſtricæ, hypogaſtricæ, hypochondriacæ, Iliacæ & pubis.

§. VI.

Vmbilicalis hernia tumorem producit in umbilico prominentem ad inſtar globi dimidiati vel hemiſphærii, nunc maioris nunc minoris.

§. VII.

Peritonæum membrana eſt, figura ovalis ſubſtantiæ tendino-

dinoſæ, lubricæ & celluloſæ, quæ interiorem abdominis concamerationem obducit, viſcera ibi contenta coercet, & intra pomœria ſua retinet. Hæc autem membrana circa umbilicum, ubi vaſa involvit umbilicalia, magis, quam alibi, attenuatur, quo fit, ut hic fibræ eius facile cedant, ſi viſcera abdominis a niſu quodam forti premuntur, aut ſi hic locus per violentiam quandam exagitatur. *

§. VIII.

Quemadmodum vero infantes recens nati ſæpiſſime inflammationibus & ulceribus umbilicalibus afficiuntur; ita quoque præ ceteris ætatibus diſpoſiti ſunt ad hernias umbilicales. Et hoc inprimis, ſi clamores & eiulatus, in quibus viſcera obdominis verſus hunc locum vi quadam premuntur, accedunt, evenire ſolet. Equidem benigniſſimum Numen ad declinandas herniarum moleſtias huncce annulum umbilicalem ſolicite muniuit atque firmauit, partim per concurſum tendinum trium muſculorum abdominis maiorum, qui ibi tendinem efficiunt communem, quem lineam albam vocamus; partim per muſculos rectos, in quorum medio umbilicus prominet & quorum inſcriptiones tendinoſæ umbilicum tam in latere dextro quam ſiniſtro firmiter cingunt atque ambiunt. Nihilominus tamen hæc notabilis muſculorum, tendinum & ligamentorum vis ſufficit vix in omnibus ſubiectis ad declinandos & avertendos herniarum prouentus. Inprimis vero herniæ ſolent oriri, ſi cauſæ antea aſſignatæ, inflammatio ſcilicet, exulceratio, clamores aliæque violentiæ uniuntur & ſimul in uno ſubiecto iunguntur.

 § IX.

* Connata peritonæi mala conformatio & ſic hæreditaria diſpoſitio ad herniarum productiones anſam dediſſe teſtatur HILDANVS *centuria VI. obſ. 73.* & VALESCVS de TARANTA *lib. 6. cap. 7. Philonii ſui.*, qui ambo hernioſas familias & hernioſos filios ad tertiam progeniem natos obſervaſſe aſſerunt.

§. IX.

Hernia inguinalis, vel *Bubono-cele*, oritur, quando peritonæum circa annulum muſculoſum inguinalem ita læditur, ut viſceribus abdominis introitum permittat. Annulus muſculoſus in femina uteri ligamenta rotunda, in viro vaſorum ſpermaticorum præparantium & deferentium funiculum, proceſſum peritonæi & cremaſteris muſculi principium involvit. Formatur ab externo abdominis obliquo muſculo, utpote primo ſub integumentis communibus ſito, maxime vero ab eius aponevroſi, ſive parte tendinoſa, quæ hoc in loco format fiſſuram, cuius latera paulo craſſiora hic, quam alibi, obſeruantur. Item ab obliquo interno, cuius fibræ hic magis carneæ exiſtunt, cremaſteri principium dant, & nunc ſupra nunc infra ſpermatica vaſa proceſſumque peritonæi decurrunt. Ad huncce annulum formandum concurrit ſimul ipſe transverſalis abdominis muſculus, cuius pars tendinoſa liceat hic valde attenuetur, cum margine tamen obliqui externi, *vagina tendinea* ALBINI & *ligamento* FALLOPII vel POVPARTI cohæret.

§. X.

Femoralis vel *cruralis hernia* tumorem producit in interna regione crurali, viſceribus nempe, ſi peritonæum rumpitur aut expanditur, ad oſſis Ilii & Iſchii ſinuoſitatem deſcendentibus. Sinuoſitas vero oſſis Ilii eſt arcus, per quem tendines muſculorum Pſoas & Iliaci interni decurrunt. Supra hanc ſinuoſitatem indicatum ligamentum Fallopianum extenditur. Componitur autem ligamentum hocce partim ab aponevroſi obliqui externi, quæ, dum intra vertitur, originem dat obliquo interno; partim a ſpecialibus fibris tendinoſis parallelis, ſibi propriis, ſatis validis, quæ æque cum aponevroſi obliqui externi in unum coeunt corpus. Hocce

ligamentum tendinoſum cum ſpina anteriori & ſuperiori oſſis Ilii & parte ſuperiori, ſiue criſta oſſis Pubis, coniungitur atque parte tendinoſa muſculi faſcialis, ſive faſciæ latæ obtegitur. * Hæc *hernia cruralis* vel *femoralis*, circa vicinia muſcu-

* *Poupartianum* ligamentum in hiſtoria academiæ regiæ pariſinæ anni 1705. pag. 64. 65. ſatis accurate deſcribitur ſequentibus verbis : *Ils ſont attachez par un bout ſur la crête de l'os des Iles, & par l'autre bout ſur la crête de l'os Pubis, & le milieu porte à faux. Ils ſont la fonction d'os en cet endroit, car ils ſoutiennent les trois grands muſcles de l'abdomen.* Dicunt ſimul: *& dont cependant les Anatomiſtes n'ont point traité.* Sed hoc aſſertum veritati minime convenire videtur. POVPARTIVS enim non primus eſt huius ligamenti inventor, ſed idem iamiam Magnus anatomicus GABRIEL FALLOPIVS, Medicus Mutinenſis, *in ſuis rariſſimis obſervationibus anatomicis*, Venetiis impreſſis 1561. illud dudum deſcripſit pag. 91. b. ubi de muſculo pyramidali, ab eo etiam primum invento, egit. Verba ſe ita habent : *aliquando accidit, ut dictorum muſculorum principium non incipiat primum a ſpina Iilium, ſed inferius a ligamento illo valido, quod ab eadem ſpina usque ad os pubis percurrit* &c. & paulo poſt, ubi de muſculi cremaſteris origine diſſeritur, ſcribit : *ad teſtium muſculos deſcendo, in quibus aliam ſane originem reperio ab illa, quæ ab anatomicis prodita eſt. Quoniam manifeſtiſſime eos ſemper video ab oſſe Ileum, vel ab eo ligamento, cuius mentionem feci, initium ducere, ſub chorda muſculorum oblique deſcendentium atque una cum peritonæo & vaſis per foramen chordæ egredi.* Celeberrimus D. D. IACOBVS DOVGLASS in *deſcriptione muſculorum* pag. 30. illud vocat ligamentum pubis & D. D. SCHREIBERVS addit : *obſervat nempe Albinus, vaginam, inveſtientem femur, eo usque adſcendere, illumque marginem tendineum ambire undique : dum ergo membranam illam abſcindis, formas tibi ligamenti ſpeciem. Ligamentum illud ab inventore dicitur ligamentum Pouparti.* Illuſtris archiater & P. P. O. Lipſienſis D. D. WALTHERVS in programmate inaugurali de *Entero-ſarcocele*, anno 1737. edito, occaſione Diſſert. inaug. *de inoculatione variolarum*, Præſid. D. D. BAVERO, Reſp. Kriſch, quoque hocce ligamentum Fallopianum vocat, & accuratiſſime idem deſcribit. Imo ipſe antiquus & Magnus EVSTACHIVS *Tab. 32.* hocce ligamentum quoque ſedulo indicauit. D. GARENGEOT *in*

muſculi ſartorei & pectinei protuberans, utpote rarior, nec ab omnibus Chirurgiæ ſcriptoribus accurate obſervata, multo minus deſcripta eſt; imo, quod maximum, multi eandem plane neglexerunt. *

§. XI.

Scrotalis Hernia venit nunc conſideranda. In ſexu ſequiori proceſſus peritonæi mox properat ad finem, & exinde fit, ut feminæ tantummodo a *Bubono-cele* afficiantur, quæ interdum ad pudendorum labia usque ſeſe extendere ſolet. In ſexu maſculino peritonæi proceſſus in ſcrotum properans, ipſum involvit teſticulum, tunicamque efformat vaginalem, vel Elythroides, cuius fibræ, quibus, mediantibus ipſis vaſculis ſpermaticis, iungitur arctiſſime, ** ſi expanduntur ſucceſſive, vel ſubito hoc tegmen disrumpitur, inteſtinis vel omento usque ad ſcrotum concedit exitum. Hæc *hernia ſcrotalis* interdum tanta capit incrementa, ut ad inſtar marſupii ingentis verſus genua usque extendatur. Magnificus PRAESES *herniam* eiusmodi vidit, in qua inteſtina, omentum & ipſum meſenterium delituit.

§. XII.

ſua *Myotomia*, Pariſiis edita 1724. *pag. 20.* hocce ligamentum deſcribit, gloriam inuentionis Fallopio tribuit eiusque veram exiſtentiam confirmat, quod eius verba teſtantur: *le ligament dont je viens de parler eſt décrit par Fallope & eſt diſputé par quelques Anatomiſtes d' une grand reputation. cependant il eſt réel* &c. Qui de hoc dubitant, triga eſt celeberrimorum anatomicorum, MORGAGNIVS, COVVPERVS & HEISTERVS. Rationes dubitandi reperiuntur in *Anatomia* Illuſtris HEISTERI Tom. II. pag. 53. D. Præſes aliquoties hocce ligamentum publice in cadaueribns humanis auditoribus demonſtravit.

* Pluribus de eadem legi poteſt GARENGEOT in *Chirurgia practica*, ſive *Traité des operations de chirurgie*, *Tome Premiere*, *cap. V.* Quædam etiam de hac hernia occurrunt in HILDANI *obſervationibus cent. III. obſ. 64.* & PLATERI *obſerv. lib. III. p. 758.*

** Vid. celeb. NVCKII *adenograph. p. 130. ſqq.*

§. XII.

Hernia ventralis quandoque fuit obſervata, & quidem *primo* in regione epigaſtrica, ab umbilico verſus cartilaginem Xiphoideam, & in interſtitiis muſculorum rectorum. Et hæc hernia iuniores & infantes afficit. *Secundo* in regione hypogaſtrica, ab umbilico verſus os pubis & muſculos pyramidales, quæ ſimili modo in muſculis rectis contingit. Hæc in gravidis occurrit, præcipue illis, quæ ſæpius cum moleſtia uterum geſtarunt atque pepererunt.

§. XIII.

A recentioribus naturæ ſcrutatoribus ſedulo annotata quoque eſt *hernia pubis*, ratione loci ita dicta, ratione vero cauſæ *veſicæ* vocata, quæ ſane non levis momenti eſt, id quod celeberrimi Chirurgi Pariſini, PETIT & GARENGEOT confirmarunt. Oritur a prævia graviſſima atque moleſtiſſima urinæ ſuppreſſione, in qua veſica ultra modum expanſa atque urina repleta ſupra pubis os porrigitur; quale quid fieri ſolet in gravidis, vltimis geſtationis menſibus, quibus uterus totam regionem Hypogaſtricam replet. *

§. XIV.

Interdum quoque annotata fuit *Hernia hypochondriaca* atque *iliaca*, quæ in illis evenire ſolet ſubiectis, quorum abdomen adeo vulneratum, ut, absque gaſtrorhaphia adhibita, labia iungi non poſſint. Hac vero inſtituta, quando peritonæum non inter ſe exacte iungitur, ſaccus formatur, quem vel omenti vel inteſtini portio implet.

* Magnif. PRAESES eiusmodi herniam pubis vidit etiam in viro, ubi tota fere mentula in tumore erat abſcondita, ut modo exigua eiusdem pars promineret, quo & fiebat, ut ad congreſſum inhabilis redderetur ægrotus.

§. XV.

Ratione Subiecti, quod gignit morbum, vel ratione materiæ, a qua *herniæ* formantur, eſt (1) inteſtinalis, ſive Entero-cele, (2) omentalis, ſive Epiplo-cele, (3) Entero-epiplo-cele, ſive talis, quæ a portione omenti atque inteſtini cuiusdam ſimul formatur. Et hæ *herniæ* a chirurgis vocantur *veræ*; ad *falſas* pertinet (1) hydro-cele, ſive hernia aquoſa, quæ in umbilico & ſcroto fieri poteſt. Interdum quoque oriri ſolet *mixta*, hydro-entero-cele, vel hydro-epiplo-cele, quando in herniis omentalibus & inteſtinalibus lympha extravaſata ſimul præſens eſt. In hydropicis ſcrotum & mentula interdum inſimul intumeſcit, & tota ſcroti cellulosa ſubſtantia a lympha extravaſata mirum quantum extenditur. Nuperrime Excell. PRAESES in cadavere viri decollati & publice diſſecti, alioquin ſatis ſani, hydrocelen tunicæ vaginalis in latere dextro tantum obſervavit. Quæ cum modo hæc tunica teſticulum ambiens uncias circiter duas lymphæ extravaſatæ in ſe contineret, originem traxiſſe a rupto vaſculo quodam lymphatico, vel teſticuli, vel epididymidis, vel vaſorum ſpermaticorum, vel ipſius tunicæ vaginalis videbatur. (2) Pnevmato-cele in tympanitide; (3) Sarco-cele, quando hyperſarcoſis excreſcit; (4) Scirſo-cele, quando vaſa ſanguifera, præter naturam diſtenta, eiusmodi efficiunt tumorem.

§. XVI.

Herniā umbilicalem ab omnibus iam recenſitis corporibus fieri poſſe, experientia teſtatur. Datur enim inteſtinalis & omentalis tantum, & omentalis inteſtinalisque ſimul; datur nunc ventoſa in tympanitide, aquoſa in aſcite & hydrope ſaccato; interdum oritur carnoſa a carne benigna & indolente, nunc dolorifica a carne maligna, ad cancrum vergente;

gente; nunc exulcerata dapeſcens. Præterea etiam obſervatur varicoſa, ubi venæ tantum expanduntur; rarius anevriſmatica, ubi ob arteriarum læſiones tumor ſimul pulſat.

§. XVII.

Illa *hernia*, quam pertractandam ſumſimus, fuit *inteſtinalis*, quod ex circumſtantiis facillime fuit collectu, & traxit non a ſucceſſiva expanſione, ſed a ſubitanea ruptura in caſu ab alto originem. *

§. XVIII.

Inteſtina, quæ herniarum tumores replere ſolent, ſunt tam ieiunum, quam Ilium, rarius paulo etiam cœcum cum adpendice vermiformi & colon. ** In illa vero hernia, cuius iamiam §. II. mentionem iniecimus, inteſtinorum tenuium item & craſſorum cum ipſius meſenterii & omenti magna delituit portio.

B 2 §. XIX.

* DIONYSIUS in *Chirurgia* p. 117. ubi de exomphalo agit, rupturam tantummodo pro vera cauſa herniarum umbilicalium verarum agnoſcit, & expanſionem ſucceſſivam, tanquam rem impoſſibilem, negat. Contraria ex parte Celeb. HEISTERUS in *notis* hanc defendit & obſervatione confirmat. Id ſane negari non poteſt, maximam ſcriptorum partem defendere rupturam, pauciores vero dilatationem ſucceſſivam, & ipſa experientia ſatis ſuperque confirmat, rupturam ſubitaneam eſſe frequentiorem cauſam, quam dilatationem ſucceſſivam. Nam herniæ oriuntur in niſu & laboribus, in quibus inſpiratio enormi ſufflaminatur modo, ut in partu difficili, moleſta alvi & urinæ excretione, ſaltu, equitatione, omni abdominis contuſione &c.

** GALENUS in tractatu *de morbis vulgaribus*, cœcum ſive monoculum pro unico herniarum ſubiecto agnovit; verum in *comment. ad Hippocrat. aphoriſm. III. Sec. 4.* Ileum etiam prolabi poſſe affirmat. FABRICIUS ab AQUAPENDENTE *cap. V. Chirurg.* omnia inteſtina hernias formare poſſe docuit, quod tamen ad duodenum & rectum applicari nunquam poteſt. *Van* MECKERN in *obſerv. med. Chirurgic.* virum vidit, cuius *ſcrotalis hernia* ſe ultra genua extendebat.

§. XIX.

Si inteſtinorum portio, quæ ſaccum hernioſum replet, tam notabilis eſt, ut exinde formetur tubus duplex, vel recurvus, ex duplici nempe orificio conſtans, per quæ duplicia orificia chymus, flatus & feces nunc intrant & deſcendunt, nunc iterum exeunt & aſcendunt, oritur *hernia completa*. Vid. GARENGEOT *p. 233.* Si portio canalis inteſtini, in tumore hernioſo exiſtentis, ita ab annulo umbilicali conſtringitur, ut neque quid amplius intrare neque exire valeat, oritur *hernia incarcerata*, ſive *ſtrangulatio*, quæ a Gallis dicitur *Etranglement*. Huiusmodi ſtrangulatio fieri quoque poteſt in hernia inguinali, femorali & ſcrotali, inprimis vero, ſi inteſtina per annulum muſculoſum inguinalem conſtringuntur.

§. XX.

Hic morbi ſtatus enormes dolorum cruciatus habet comites. Quippe cum portio inteſtini, in hernioſo ſacco deliteſcentis a Chymo, flatibus & fecibus ad extremum usque extendatur, omnia potulenta, eſculenta & medicamenta, quæ ad ventriculum perveniunt, & per pylorum ad inteſtina properant, verſus anum moveri non poſſunt. Quo fit, ut ventriculus gravetur, inteſtinorum membranæ expandantur, irritentur, & ita demum motus inteſtinorum periſtalticus invertatur, & Ileus, ſive *miſerere mei*, aut volvulus excitetur. Hoc in morbo omne id, quod inteſtina, ſupra Herniam ſubſiſtentia, receperunt, per valvulam pylori iterum in ventriculum redire & per vomitum reiici ſolet; &, ſi colon intravit herniam, ſit vel umbilicalis, vel inguinalis, vel femoralis, vel ſcrotalis hernia, vomitus naſcitur ſtercoreus, nihilque per alvum excernitur, & ipſa ſcybala ſive excrementa fœtida per os eiiciuntur.

§. XXI.

§. XXI.

Hernia, quæ in umbilico contingit, plerumque recipit, ob ſitum inteſtinorum naturalem, portionem inteſtini ieiuni, (rarius coli). In caſu noſtro idem fuiſſe factum omnia ea confirmant, quæ per ulcus exinde natum effluxerunt. Scilicet vegetabilium portiones & diſcerpta herbarum folia, imo & chymoſa materia absque fœtore profluxit; cuiusmodi maſſa in ieiuno inteſtino tantummodo ſolet exiſtere.

§. XXII.

Notabilem inteſtini ieiuni portionem repleviſſe ſaccum noſtrum hernioſum umbilicalem, herniamque completam formaſſe, ex ſymptomatibus ſæpe recurrentibus concludi poſſe omnino videtur. Vomitus enim, alvi obſtructiones, abdominis intumeſcentiæ, ructus, dolores & cruciatus, ſomnum & infantibus adeo neceſſariam tranquillitatem, digeſtionem, nutritionem & vires, puellæ noſtræ ita infringere potuerunt, ut inter ſuſpiria, lacrymas atque gemitus ſucceſſive usque ad extremam corporis conſumtionem contabuerit.

§. XXIII.

Omnes praxeos chirurgiæ ſcriptores uno ore teſtantur, fieri poſſe in omni hernia vera inteſtinorum, cum lateribus integumentorum ſaccum hernioſum conſtituentium, coalitus. Rarius equidem, minimum tarde & longo ſatis tempore præterlapſo, contingere id ſolet in ſubiectis annoſioribus, ob fibrarum acquiſitam ſoliditatem & partium gelatinoſarum defectum; in iunioribus vero intra breve temporis ſpatium hoc fieri poſſe, ratio & experientia teſtatur. Eiusmodi vero coalitum inteſtini cum integumentis extitiſſe in ea, quam pertractamus, hernia, extra omnem eſſe vi-

detur controverſiam ; imo partem inteſtini, antea cum ſacco hernioſo connatam, in hunc usque diem perdurare certiſſime perſuaſi ſumus. Ipſa inteſtini pars, cum ſacco hernioſo concreta, poſteaque in hernia incarcerata, inflammata, gangrænata, ſphacelo corrupta & demum perforata, fonticulum illum conſtituit, ex quo chymus aliæque eſculentorum partes indigeſtæ propullularunt.

§. XXIV.

Inflammatio, gangræna & ſphacelus ſunt Symptomata, quæ herniam incarceratam preſſo ſequuntur pede. Etenim 1) ipſa alimentorum materia, vel chymi, quæ inteſtinum in hernia replet atque diſtendit, per ſe ad putreſcentiam vel corruptionem inclinat. Quippe ſecundum leges œconomiæ animalis neque movetur, neque fermentatur. 2) portio inteſtini, quæ ſaccum herniæ intravit, ſimili modo putreſcere incipit, dum debita circulatio ſanguinis, quæ vitalitatem in partibus conſervat, per tunicas inteſtinorum neque fit, neque fieri poteſt, quia tunicæ inteſtinorum & in his vaſa ſanguifera nimis comprimuntur, ut via ſanguinis per maiora & minora vaſa præcludatur.

§. XXV.

Etenim cum annulus umbilicalis nimis expanſus ſanguini per vaſa inteſtinorum incarceratorum, neque introitum, neque exitum permittat, non poteſt non perire vitalitas & inteſtinum incarceratum emori. Similis necroſis demum communicatur integumentis communibus, & ita tumor antea rubeus nigreſcit, & aperitur, & tunc pars mortua ſeparatur, ceſſantque ideo illico dolores, qui antea moleſtiam creabant. Rebus vero ſic ſeſe habentibus, ægroti in ſummo vitæ periculo conſtituti, mox vitam cum morte ſolent commutare.

§. XXVI.

§. XXVI.

Dolorum cruciatus, durante herniæ incarceratione & quaſi incuneatione, origines ducunt, 1) ab expanſionibus annuli umbilicalis. Peritonæum enim tendinoſæ & nervoſæ eſt ſubſtantiæ, & inſuper nervi ipſius peritonæi ad annulum decurrunt umbilicalem. 2) a ligamentis umbilicalibus, in quibus vena umbilicalis cum ſuo ligamento lato, arteriæ vmbilicales binæ & ipſe vrachus cum ſuo ligamento lato vel ſuſpenſorio veſicæ concurrunt. 3) a concurrentibus tendinibus muſculorum oblique deſcendentium, aſcendentium, transverſalium, qui tendines omnes in linea alba concurrunt, & inſuper vaginas oblongas in utroque latere efformant, quarum principium circa cartilaginem enſiformem & finis in oſſe pubis eſt. In hiſce binis vaginis longis muſculi recti abdominis conſervantur & commoventur, 4) ab inſcriptionibus tendinoſis ſive tendinibus transverſalibus muſculorum rectorum, qui etiam in hernia incarcerata cum dolore expanduntur, haud ſecus ac tendines ipſi longitudinales muſculorum rectorum in linea alba unitorum. Hi tendines a pube & ligamento Fallopiano usque ad umbilicum arctius cohærent, vel anguſtiores ſunt; ſupra umbilicum autem verſus cartilaginem enſiformem latiores paulisper evadunt.

§. XXVII.

Ex his iam dictis ſatis aperte liquet, annulum umbilicalem eiusque partes in eo exiſtentes, ubique neruoſæ eſſe naturæ, quibus rebus fit, ut dolorifice afficiantur, & dolorem inſuper adeo intolerabilem efficiant, ut per totum abdomen vi conſenſus ſeſe extendat. Exinde planum eſt, hernias umbilicales, ſæpius incarceratas, modo ferme ineffabili excruciare ægrotantes, hominumque vires & nutritionem deſtruere.

§. XXVIII.

Herniarum umbilicalium nulla fere eſt differentia, neque 1) in loco, ſive parte affecta; nam omnes ſunt in annulo umbilicali, neque 2) in cauſa immediata, quia oriuntur vel à ruptura & ſubitanea violentia, quod & factum fuiſſe in noſtra hiſtoria certum eſt. Differunt autem ratione materiæ, de qua iam antea locuti ſumus, & ratione magnitudinis. Aliæ enim, qualis noſtra fuit, ſunt ad inſtar ovi columbini; aliæ ad inſtar ovi gallinacii; aliæ plane ad inſtar capitis infantis minoris, vel ad inſtar pilei, ut loquitur DIONYSIVS *pag. 81.* Editionis gallicae, *l'on en obſerve quelquefois de plus groſſes que la forme d'un chapeau.*

§. XXIX.

Præſentiam *Herniæ inteſtinalis* dignoſcere poſſumus, ſi attendimus, 1) ad colorem, qui a naturali interdum recedit, dum Scybala præſentia per integumenta communia expanſa & ſic pellucida reddita, transparent, & inſuper excrementa indurata a manu tangenti exacte diſcernuntur. 2) Ad duritiem & elaſticitatem, quæ augetur inſpirationibus ſingulis, augetur clamore, augetur poſt paſtum, ieiunium contra & frigida omnia tumorem imminuunt. 3) Ad dolorem, qui ſatis notabilis eſt, ſi tumor premitur. 4) Ad ſtrepitum. Strepitus enim & murmura percipiuntur, ſi digiti applicantur, dum flatus ad inteſtina in abdomine recondita redeunt. Hinc DIONYSIVS *pag. 81.* inquit: *on entend un petit bruit causé par la gurgouillement que les inteſtins font, en rentrant dans le ventre.* In hernia omentali vero vix ullus dolor, nulla coloris mutatio, nullus ſtrepitus, nulla notabilis durities adeſt, nec latitudo, nec altitudo tam enormis, quæ in inteſtinali, obſervantur.

§. XXX.

Hernia umbilicalis, præ reliquis omnibus extreme dolorifica, moleſtiſſima & cum maximo vitæ periculo iuncta eſt. Moleſta eſt propter concurſum partium nervoſarum & tendinoſarum, in annulo umbilicali concurrentium & herniam formantium, id quod antea iam fuit §. 26. oſtenſum. Periculoſiſſima eſt ob triſtiſſima ſymtomata, dolorem ſcilicet fere intolerabilem, alvi conſtipationem, ſingultum, ructus, vomitum bilioſum & interdum ſtercoreum, febrim, ſtrangulationem, quam alii vocant incarcerationem, inflammationem & demum gangrænam ac ſphacelum. Inſuper, quod maximum eſt, vix operationem ſectione perficiendam admittit, &, ſi illa inſtituitur, ægrotantes plerumque perire ſolent, id quod in aliis herniis, teſte experientia quotidiana, non metuendum, quippe quæ cum exoptato ſucceſſu ſectione curantur. *

§. XXXI.

In noſtro caſu, durante morbo, ſæpius nata eſt hernia incarcerata, inſciis parentibus, & gravitatem huius morbi

C non

* Quod operatio herniæ umbilicalis ſectione ſuſcepta vix ſufficiens ſit ad ægrotantes e mortis faucibus eripiendos, aperte &, ut virum probum & honeſtum decet, conſcientioſe teſtatur Mr. DIONIS *Cours des operations de chirurgie* pag. 88. ſequentibus verbis: *Vous jugez bien que cette operation eſt tres-perilleuſe & preſque toujour mortelle, parceque l'on eſt obligé de couper les aponévroſes, qui entourent le trou du nombril: je l'ay fait cependant une fois avec un ſuccès heureux. Le malade ſentoit des douleurs ſi cruelles qu'il ſouhaittoit la mort a tous momens; mais auſſi-tôt que les boyaux furent remis, il ne ſe plaignoit plus, & il guerit parfaitement bien. Ie l'ai fait encore deux autres fois, mais à la verité les malades en ſont morts. Il eſt certain auſſi que de cette operation il en perit plus qu'il n'en réchappe; c'eſt pourquoi ceux qui ont de ces exompholes doivent plûtôt ſe paſſer de chemiſe que de bandage.*

non intelligentibus, minoris tamen gradus. Iuncta quoque eſt ſtrangulatio vera, inteſtinum in tumore abſconditum, ob impeditam ſanguinis circulationem, inclinavit ad inflammationem, iuncta eſt febris, gangræna & ſphacelus, pars inteſtini emortua cum parte integumentorum corrupta, aperta eſt & ſeparata, & ita natum eſt ulcus, per quod alimenta propullularunt.

§. XXXII.

Expoſuimus ita in parte theoretica huius diſſertationis morbi ſubiectum, ſive annulum umbilicalem, eius partes eum componentes & in eo exiſtentes, cauſam immediatam, peritonæi rupturam a caſu ab alto, tanquam cauſa mediata productam, cauſam materialem, ſive inteſtinum, quod tumorem formavit, ſymtomata eorumque origines & rationes, differentias, ſigna diagnoſtica & prognoſtica. Nunc ipſam curam aggredior generalem & ſpecialem. Qui vero herniarum curam intendit, eamque ſecundum veram medendi methodum ſuſcipere vult, inteſtinum prolapſum & in ſacco contentum, ocyſſime, provide tamen, in cavitatem abdominis reſtituere & ſaccum evacuare laborabit.

§. XXXIII.

Multum confert in hoc negotio 1) venæſectio, cuius uſum egregium Dn. GERENGEOT p. 274. experientia & rationibus comprobauit, eiusque citam opem in uno ſubiecto obſervavit, ita, ut ægrotus ſtatim poſt Venæ ſectionem exclamaverit: *ma deſcente eſt rentrée.* Venæſectio evacuat ſanguinem non tantum, ſed & ſimul revellit, h. e. ſanguinis motum a loco affecto & doloroſo, imo minus commodo ad commodiorem ducit. Dum ſanguis evacuatur, vaſa & fibræ maiorem acquirunt flexilitatem, nec amplius tam vehemen-

hementer reſiſtunt, ſed facile cedunt & hac ratione inteſtini reſtitutio Venæ ſectione facilitatur.

§. XXXIV.

Egregium uſum quoque 2) habent clyſteres, concinnati ex plantis emollientibus & carminativis, ac mixti cum ſufficienti quantitate lactis & oleorum. Hiſce mediantibus, dum colon a ſuis contentis fecibus & flatibus liberatur, abdomen detumeſcit & minor in eo eſt reſiſtentia. Inter alia HILDANI teſtimonium, quod *Cent. VI. obſerv. 73.* de uſu egregio clyſterum in herniis incarceratis exhibet autor, legi meretur.

§. XXXV.

Hiſce præmiſſis, ægrotus cubet ſupinus, humeris paululum depreſſis, natibus vero eminentibus. Ægroto commendatur aeris exſpiratio, quam ut per aliquot momenta conſervet, neceſſe eſt. Dum hoc fit, chirurgus leviter digitis ſuis, oleo inunctis, ſaccum tumidum premendo inteſtinum in abdominis cavitatem reſtituere tentat, imo quoque poſtea ipſum, ſi præſens eſt, omentum. Hæc operatio requirit patientiam & circumſpectionem, ne improuida manu violetur, vel plane dilaceretur inteſtinum atque omentum. Inteſtinum, quod ultimato ſaccum intravit, primum in abdominis cavitatem reſtituendum.

§. XXXVI.

Si per labores & conatus chirurgi tumor non imminuitur & duritie ſua ac flatuum præſentia reſiſtit, adeo, ut ægrotus dolores, operationis comites, perferre nequeat, alia excogitanda eſt methodus, & ante omnia tumor emolliendus. Remedia, quæ hoc præſtant & contenta in tumore lubricant, ſunt balnea, cataplaſmata, fotus, linimenta, ex iam

indicatis emollientibus & carminativis. Linimenta parantur ex oleoſis, oleo roſato, perſicorum, amygdalorum dulcium & amarorum, chamomillæ, rutaceo, abſinthii, anethino, caſtorino, verbaſci, liliorum alborum, unguento de althea, populnio, potabili rubro, aliisque huius commatis. Hiſce oleoſis tepidis tumor inungitur, linteamina, oleis humectata, calide ſæpius ſuperimponuntur, vel, ſi placet, cataplaſmata ſuperadduntur vel in forma pultis cocta cum lacte oleis ſæbo, pinguedinibus atque medullis vel ſub forma ſacculi. Horum ingredientia ſunt Radices liliorum alborum, malvæ, altheæ, bryoniæ, fabariæ, herba malvæ, paridis, parietariæ, brancæ urſinæ, linariæ, verbaſci, cum floribus chamomillæ ſimplicis atque romanæ, ſambuci, meliloti, verbaſci, farina fabarum, hordii avenæ, tritici, ſemine Lini, fœnu græci, aniſi, coriandri, carvi, fœniculi, cumini, nigellæ, ficubus & dactylis. Ex ſimilibus quoque balneorum ingredientia poſſunt componi.

§. XXXVII.

Si chirurgus in pagis, vbi officinæ pharmaciæ deficiunt, ad ægrotum, in tali miſerrimo ſtatu conſtitutum, vocatur, ad remedia domeſtica confugere debet. Huc referri poteſt mica panis tritici, farina lini, flores ſambuci, chamomillæ, ſemen carvi, oleum lini, butyrum recens, ſebum omnis generis, vitellum ovi ac oleum ovorum brevi tempore parabile.*

§. XXXVIII.

* GARENGEOT communicavit uſitata Pariſiis remedia in Noſocomiis v. g. *l'Hôtel-Dieu pag. 272. & 277. Tom. I. operat.* ſuarum.

LINIMENTVM

On prend trois ou quatre jaunes d'œufs, & ſix ou ſept onces d'huile roſat, qu'on mêle bien enſemble, & qu'on fait chauffer ſur un petit feu, ou plûtôt au bain-marie ; puis on y met un peu d'eau-de-vie, & avec cette embrocation toute chaude, on frotte la tumeur, ſa circonference, & le ventre.

§. XXXVIII.

Si per adhibita hæc remedia tumor a duritie ſua liberatur, de novo chirurgus tentare debet contentorum in ſacco reſtitutionem &, ſi feliciter operatio procedit & inteſtinum vel ſolum vel cum omento iunctum in cavum abdominis reintravit, operatio feliciter eſt ad finem perducta. Nunc requiritur machina, annulum comprimens & prohibens novum inteſtini atque omenti prolapſum. Hæc machina vocatur *Amma*, *brachierium*, *brachiale*, *brachiatorium*, & componitur ex faſcia circulari, ſcapulari & inguinali. Faſciæ debent eſſe ſatis latæ & robuſtæ, ex corio ſubtiliori vel

CATAPLASMA

pag. 276. & 277.

On prend pour cet effet des herbes emollientes, comme la mauve, la guimauve, la mercuriale, la parietaire & le violier ; on les fait boüllir dans une ſuffiſante quantité d' eau, juſqu' a ce qu'elles ſoient bien cuites. On les paſſe enſuite au travers d' un tamis & avec une ſpatule on en extrait la pulpe. On diſſout enſuite cette pulpe dans la décoction, & avec ce mêlange on délaie de la farine de ſeigle & delin : en fait cuire ce mêlange à petit feu en remüant toûjours ; & quand il a demeuré une heure & demie ou deux ſur le feu, on y ajoûte du miel commun & du vinaigre, & l' on fait encore cuire le tout au moins une grande demi-heure. Enfin on juge par l' odeur du cataplâme qui ne doit plus ſentir la farine, qu' il eſt bien cuit, & avant que de le retirer du feu, on y ajoûte l' huile de lils.

Ce cataplâme, dicit autor, *a de tres-bons effets, mais il demande beaucoup d' aſſiduité & de patience. Mr. Mery pretendoit que quand il n' etoit pas bien cuit il faiſoit plus de mal que de bien. Mais comme ce cataplâme eſt tres-longe a cuire ; & que le malade ſeroit long-tems ſans ſoulagement, on fait en attendant celui de mie de pain.*

CLYSTER

On donne des lavements au malade composés avec une ſuffiſante quantité de lait, un Verre d' huile de noix & de la canelle, Il faut faire boüillir la canelle concaſſée dans le lait, puis on paſſe le tout, & on y ajoûte l' huile.

panno goſſipiato duplicato compoſitæ, & ita adaptatæ, ut ubique ſit æqualis craſſities atque conveniens reſiſtentia absque tamen omni moleſtia. Circularis cingit abdomen, &, ne illa removeatur a loco ſuo debito, ſuperaddendæ & cum ea iungendæ ſunt ſcapularis & inguinalis. Hoc enim facto, circularis conſtanter munere ſuo fungitur, vulnusque umbilico inflictum comprimitur, & reditus viſcerum in ſaccum declinantur.

§. XXXIX.

Vmbilico ipſi adaptatur ſpecialis machina ex ligno parata, cuius forma repræſentat fungum terreſtrem, ſive globum dimidiatum depreſſum. Hic globus ligneus tegitur goſſipio & corio, in plano vero huius globi adaptatur elater ſpiralis, ex filo ferreo conſtructus. Tota vero hæc machina ſollicite iungitur cum faſcia circulari. Hæ machinæ conſtanter de die & nocte ab ægrotante geſtandæ & in ſitu conſervandæ ſunt. Ægrotus ipſe, durante cura, alimentorum ſolidorum vſum removet & modo per iuſcula nutritur, in exigua quantitate aſſumenda, ne repleantur vltra modum inteſtina & abdominis expanſio augeatur. Iuſcula ſint alimenta medicamentoſa, temperantia & balſamica, quæ conſolidationem annuli rupti promovent & flatuum moleſtias declinant. Huius generis ſunt iuſcula carnis vituli, boum, gallinarum, cum cancris fluviatilibus, chærefolio, petroſelino aliisque Radicibus, nempe tragopogi, cichorii, ſcorzoneræ, ſiſari &c. parata.

§. XL.

Vmbilico ſuperimponuntur emplaſtra. Huc referas contra rupturam, de pelle arietina, vel Prioris CABRIERES, quod apud DIONYSIVM pag. 223. reperitur. Iuvant & olea ceræ, perfoliatæ & ovorum, optima herniarum remedia, cum quibus

quibus locus affectus bis de die inungitur, & emplaſtris denuo munitur. Si placet humectare ſplenia emplaſtris ſuperimponenda, fieri id poteſt decocto quodam vinoſo calido, parato ex foliis roris marini, menthæ, arnicæ, agrimoniæ, virgæ aureæ, hedræ terreſtris, herba herniariæ, radice ſymphyti, floribus chamomillæ, ſemine carvi, & aniſi. Quando itaque hernia recens in iuvenili ægroto contingit, conſolidatur vulnus annuli rupti, interdum ad votum, inprimis ſi interna convenientia remedia ſimul in uſum vocantur.

§. XLI.

Si remedia, hactenus commendata, ſine fructu adhibentur, & inteſtinum manuum applicatione reſtitui non poteſt, tunc nullum amplius reſtat remedium, quam unica ſectio, quæ terribilem & ineffabilem dolorum cruciatum mitigat. Eſt quidem, uti §. 30. indicavimus, hæc valde periculoſa; imo, ut plurimum lethalis, ſed præſtat in re ancipiti dubium eligere remedium, quam nullum. Etenim ſi ſectio in craſtinum protrahitur, gangrænoſa inflammatio morte finienda apparebit.

§. XLII.

Suſcipitur autem ſectio ſequenti modo: 1) integumenta communia ſacci cultro acuminato provida manu modo in loco exiguo aperiuntur, hac quidem cum cautela, ut neque omentum neque inteſtinum vulneretur. Foramini a Chirurgo immittitur conductor alatus, quem GARENGEOT in tractatu inſtrumentorum ſuorum p 197. oſtendit & emendavit MAGNIFICVS PRAESES. Hocce inſtrumentum in ſulcum vel crenam ſuam recipit cuſpidem cultelli, cum quo ſaccus tutiſſime & absque inteſtinorum læſione aperitur. Denudatis ita inteſtinis, 2) Chirurgus removet omnia obſtacula &

diſſe-

diſſecat tunicas fibras & ligamentula ibi exiſtentia, & ſimul aliquam portionem inteſtini ex abdomine extrahit, ut contenta in parte incarcerata maius acquirant ſpatium. Nunc 3) conductorem alatum quoque in annulum immittit umbilicalem & cum cuſpite cultelli ſecando illum dilatat, in illo quidem loco, ubi conſultum eſt, & in tanta quantitate, prout neceſſitas hoc expoſcit.

§. XLIII.

Reſtitutis in abdominis cavitatem inteſtinis, illico vulnus deligandum balſamis, plumaceolis, emplaſtris atque ſpleniis. Acria vulnus perferre nequit, nam totus annulus nervoſæ & tendinoſæ eſt naturæ, ideo tantum temperatiſſima adhibenda, ut oleum ovorum, mel roſarum cum myrrha, maſtiche, ariſtolochiæ & colophonii pulvere. Applicatis his cum plumaceolis filo munitis, emplaſtra ſuperimponenda, ut ſtypticum CROLLII, Opodeldoch PARACELSI, Catagmaticum Londinenſe, de Tacamahaca, maſtichinum, divinum &c. Si poſt operationem ad votum nova caro ſuccreſcit, vulnus conſolidatur; apparentibus autem inflammationibus cum febri deliriis atque convulſionibus fatis cedendum, inprimis ſi ante operationem gangræna annulum inteſtinum & omentum contaminavit.

§. XLIII.

Curam ſpecialem in noſtro caſu MAGN. PRAESES omni diligentia ſolicite ſuſcepit remediis neceſſariis diæteticis, chirurgicis & pharmacevticis, balſamicis, epuloticis, temperantibus, analepticis, bezoardicis. Foramen, poſt partis emortuæ ſeparationem umbilico inflictum, erat exiguum, & ſeſe in quantitate habebat ad inſtar ternarii, triplo autem maior fuit tempore ſtrangulationis, expanſionis & gangrænoſæ inflam-

ſlammationis. Labia huius in partibus nervoſis exiſtentis ulcuſculi rubebant cum ſenſu exquiſitiſſimo, & hoc fiebat, ut puella nil niſi temperatiſſima perferre poſſet topica. Præſcripſit EXCELLENTISSIMVS PRAESES electuarium fluidum balſamicum atque epuloticum ex melle roſarum, electuario diaſcordio Fracaſtorei, pulvere ariſtologiæ, roſarum rubrarum, florum ſambuci, myrrha, maſtiche, aloe atque colophonio. Hocce remedium cum plumaceolis latis conſtanter ulcuſculo fuit ſuperimpoſitum cum emplaſtro Stiptico Crollii, quod hæc omnia tegebat.

§. XLIV.

Primis quatuordecim diebus horum remediorum topicorum uſu ulcus magis magisque mundificabatur, circa margines nova caro ſuccreſcens apparebat, nulla amplius chymoſa materia ex ulcere propullulabat, manifeſto indicio vulnus, inteſtino inflictum, iam fere penitus eſſe clauſum. Puella inſuper amplius non ſentiebat cruciatus, quieſcere & placide dormire poterat, appetitus reſtitutus ád votum ſuccedebat, vires in dies magis magisque increſcebant & ſigna ſimul reſtitutæ nutritionis apparebant. Præter hæc nulla aderat febris, nulla circa umbilicum inflammatio, nullusque amplius ructus, ſingultus & vomitus. Alvus erat ſtato tempore aperta, quæ ſigna omnia promittebant exoptatum curæ eventum. MAGNIFICVS PRAESES igitur hac methodo ſemel inchoata ulterius inſiſtens addebat electuario antea indicato balſamum indicum album ſive de Capaiva & pulverem Opobalſami ſicci ad conſolidationem totius ulcuſculi magis magisque promovendam.

§. XLV.

Sigillandi & exſiccandi fine vltimato elegit pulveres exſiccantes ex Sulphure lycopodii pulvere roſarum, florum ſambuci, Herbæ Scordii addendo ceruſſam ad pondus omnium.

§. XLVI.

Interne in principio adhibita fuit mixtura ex tinctura bezoardica Wedelii, Eſſentia travmatica W. Myrrhæ ſuccini & Liquore anodyno minerali, de qua Mixtura mane hora

8va & poſt meridiem quarta ægrota aſſumſit viginti guttulas. Circa finem curæ Eſſentia ſerpentariæ virginianæ, myrrhæ & opobalſami veri locum prioris medicamenti ſupplebat. Hora decima matutina & nona veſpertina pulvis adhibitus fuit ad grana XV. compoſitus ex radice contrajervæ, lapidibus cancrorum, cornu cervi philoſophico ; ſuccino præparato, coralliis rubris præparatis, & antimonio diaphoretico martiali, cum tantillo theriacæ cœleſtis. Hæc remedia aſſumpta ſunt cum infuſo Theiformi ex raſura radicis pareiræ bravæ, herba arnicæ, agrimoniæ, veronicæ, meliſſæ & ſemine aniſi ſtellati.

§. XLVII.

In regimine Diætæ omnia ſunt obſervata, quæ ad exoptatam curam pertinent, conſeruata eſt puella in aere puro & calido cum animi & corporis tranquillitate., alimenta erant iuſcula & brodia nunc gallinacea, nunc vitulina vel bovina leviter aromatiſata atque vitello ovi mixta, cum quibus aſſumſit interdum aliquot grana ſpermatis ceti. Et ita per Dei gratiam feliciter ad finem cura eſt perducta.

VIRO

CLARISSIMO ET ARTIS SALVTARIS CANDIDATO DIGNISSIMO

S. P. D.

PRAESES.

Dum, campo ſtudiorum feliciter emenſo, præmia peracti laboris fers merita, non eſt, ut cauſſas exultandi gratulandique conquiram undiquaque. Quippe cum Magnus ille Senex, Pater Tuus, quem vna cum orbe erudito magni iamdudum æſtimaui, non minimum ex honoribus hiſce, in TE digniſſimum collatis, capiat gaudium, non potui non, omnibus applaudentibus, animum publice teſtari gratulabundum. Gratulor idcirco Patri Tuo, Viro celeberrimo, de filio ita educato atque erudito, ut omnino de eo confidere poſſit, illum iamiam eſſe, qui honorem Patris, gloriamque maiorum, qua unus omnium maxime floret, ſuffulcire & augere poſſit maſcule. Gratulor quoque patriæ de Hygeæ filio, qui bona quæque promittit, laboreque præſtabit indefeſſo. Et tandem TIBI gratulor, *candidate digniſſime*, de honoribus bene meritis, anxie precaturus, ut Deus T. O. M. Tua conamina iubeat eſſe felicia, teque ſoſpitem ac ſalvum in patriam reductum ſervet diu in parentum patriæque ſolatium. Scribebam Ienæ d. 12. April. A. R. S. MDCCXXXVIII.